

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt

P. n. Licejska knjižnica

Ljubljana.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 15. avgusta 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 95.

D. Metod Dolenc:

Valutne razmere Sovjetske Rusije.

I. Le redko nam pride spis v roke, ki osvetljuje gospodarske prilike današnje Rusije, še redkeje pa se nam odgrne siva koprema, ki zakriva tamkajšnje denarno stanje. Ko je izdala Nova Evropa (Zagreb) za prvi maj 1924 svojo posebno številko, ki so jo napisali skoraj sami pristaši boljševizma, smo čitali ponosne besede o stabilnosti njihove valute. Pisec dotičnega članka, A. Janskij, priznava sicer, da budžet za l. 1923/24 pritiska narodnogospodarstvo, ali sestavljen, da je kot »realen budžet« in je zato najvažnejši del načrta za uspešno udeleževanje boljševizma. V isti številki pa je A. P. Rikov, predsednik Sovjeta Narodnih Komisarjev (naslednik Ljeningov), razlagal, da treba unificirati valuto, podpirati siromašne seljake, vzdrževati srednji stan, boriti se zoper eksploatacije in zoper to, da bi nastala po selih buržoazija.

Od tistih mal je izdal Institut za Vzhodno Evropo (Ostevropa-Institut, Breslau) knjižico »Die Russische Währungsreform des Jahre 1924« iz peresa vseuč. docenta Vratislavske univerze dr. Hans Jurgen Seraphin (zatožba B. S. Teubiner Lipsija in Berlin 1925). Njegova izvajanja pa nam stavijo skoro vsa vprašanja glede valute v Sovjetski Rusiji v dokaj drugačno luč, a priznati moramo, da opira svoje trditve strogo znanstveno na dejstva, da se skuša držati strogo v mejah objektivne kritike.

Čeprav Rusija ni naravnost v interesni sferi Jugoslavije, kar se tiče gospodarskih vprašanj, ima pa vendar njen prospek — ne glede na etično stran, ker so Rusi največji slovanski narod — velikansko važnost za splošni gospodarski položaj Evrope in posebno tudi naše države. Zato pa moramo da ne bo odveč, če podamo v najglavnejših potezah sliko, ki smo jo dobili na oni strani iz boljševiškega, na drugi strani pa iz znanstvenega prikazovanja. K zadnjim pa štejemo brez dvoma tudi spis profesorja narodnega gospodarstva dr. Aleksandra Bilimoviča, rojenega Rusa, sedaj v Ljubljani, ki je priobčil v »Njivi« (Ljubljana) l. 1922 lepo študijo o denarstvu in se je oziral tudi na Sovjetsko Rusijo. Tudi vsebine tega spisa se hočemo mestoma dotakniti.

II. Pred svetovno vojsko je krožilo v Rusiji za 400 milijonov rubljev kovanege novca in za 1633 milijonov papirnatega, a v zlato zamenljivega denarja. Zakon z dne 5. avgusta 1914, torej sklenjen v prvih dneh svetovne vojske, je odpravil dolžnost, vnovčevati državne papirje v kovani denar, državno banko pa je pooblastil, da sme izdajati kreditne papirje do 1200 milijonov in jih staviti državi na razpolago. S tem je bila seveda odprta pot za povečanje obtoka papirnatega denarja na stežaj. Do izbruha revolucije (1917), se je obtok dvignil na 9949 milijonov, vrednost pa je rublju padla po londonskem kotiranju na 54.4%. Po padcu Kerenskega vlade, torej ob začetku boljševiškega režima (25. oktobra 1917) se je obtok že povzpela na 18.917 milijonov rubljev, vrednost rublja je padla na 25%. Posledica je bila, seveda silno naraščanje cen. Sovjetska vlada je krila veličanske primanjkljaje vedno z novimi emisijami. Vsa njena finančna in valutna politika prve vojnokomunistične

epohe je obstala v velikopoteznem emisijemskem gospodarstvu: V enem tednu za tem, ko so prevzeli boljševiki krmilo Rusije v svoje roke, je narašel obtok od 18.918 že na 22.466 milijonov rubljev. A pri vsej tej politiki boljševikov ni šlo samo za običajne pojave, ki spremljajo vsako revolucijo, kot nabrekli uradniški aparat, razsežno udeleževanje socialne zakonodaje in mnogo reform, ki so včasih iz trte izvite. Šlo je sprva za več, namreč naravnost za to, da se vrednost denarja ubije, za »ekspropriacijo ekspropriatorjev«, torej navsezadnje: za odpravo denarja sploh.

Dne 26. januarja 1921, ko je bilo v prometu že 1.168.600 milijonov rubljev, je dobil finančni komisariat nalog, da naj izda nove vrednostne enote t. zv. tred (»Trudovaja ednica«, delovna enota), ki naj bi pomenjala po plačilni možnosti »nega normalnega dne navadnega dela pri normalnem trudu za neko določeno vrsto delca«. Idejo »treda« so forsirali v mnogih dikretih, da bi unesli v prakso brezdenarje gospodarstvo. Rekli so, da je na polju zdravstva, šole, prevoza, prometa ni več plačil z denarjem, državni delavec in uradnik dobita pa plačilo v naturalijah. Tako so sicer dosegli na eni strani, da se je novčanski tiskarski stroj, kakor je to Bilimovič plastično označil, začel vrteti brez haska, na drugi strani pa je življenje samo z neodoljivo silo pritiralo vojni komunizmu do — absurdnosti. Pričela je doba t. zv. državnega kapitalizma ali nove gospodarske politike (»Nep«), ki jo tvori v bistvu

nekakšna zmes med komunističnimi temeljnimi načeli in privatnim kapitalizmom.

III. Preden govorimo o vplivu ravnokar označene načelne premembe v valutarni politiki, naj navedem v boljše razumevanje iz »Nove Evrope« (l. 1924, knj. IX., str. 13) nekaj statističnih podatkov: Teritorij bivšega ruskega carstva je imel 21.797.725 kvadratnih km, po svetovni vojski in revoluciji pa je država izgubila okoli 3.7% prejšnje površine; odepile so se od Ruske države Finska, Poljska, Estonija, Letška, Litva in Besarabija. Na preostalem teritoriju je bivalo po štetju dne 28. avgusta 1920 131 milijonov 546.000 ljudi ter je prišlo 1000 moških 1147 ženskih oseb. (V letu 1914 je prišlo na 1000 moških le 999-98 ženskih oseb.) Od celokupnega števila prebivalcev Sovjetske Rusije je pripadlo po štetju z dne 28. aprila 1920 na meščansko prebivalstvo 20 milijonov 342.000 ali 15.5%, na seljaško pa 111.204.000 ali 84.5%. Ta veliki presežek podeželskega prebivalstva je treba imeti pri naslednjih izvajanjih vedno pred očmi, v njem tiči razloga za propast narodnega gospodarstva, ki je boljševike silila, da so se nekaterim svojim komunističnim načelom — hočeš nočeš — morali odreči. Priznati so morali, da obstoja poleg državnega aparata še drug aparat elementarne razdelbe in elementarne proizvodnje, ki zahteva menjalnega obrata in denarja, in če ni mogoče, da bi se vzdržal promet med deželo in mesti.

(Dalje prih.)

Ali davke zato plačujemo?

Naši trgovski in produkcijski krogi so imeli že ponovno priliko, pritoževati se proti državni upravi, ki z ustanavljanjem lastnih trgovskih in produkcijskih podjetij in konkurenco zasebni podjetnosti ubija ono produkcijo in trgovino, ki vzdržuje državno gospodarstvo s svojimi davčnimi dajatvami. Sedaj se obeta nekaj takega naši trgovini in produkciji šolskih potrebščin, predvsem zvezkov.

Kakor poročajo novine, se naše ministrstvo prosvete resno bavi z mislijo, da dobi monopol za izdelovanje šolskih zvezkov za srednje šole državna tiskarna. Predpisati se namestava v ta namen za vse srednje šole enoten tip, tako da bodo morali kupovati in uporabljati učenci samo zvezke iz državne tiskarne. Pričakovati je, da se podjetnost naše državne uprave pri tem še ne bo ustanovila, temveč da bo ministrstvo predpisalo sčasoma poseben tip tudi za druge šolske potrebščine in druge državne šole ter uredilo vse tako, da bo tudi te zalagala tiskarna odnosno tovarna.

Odveč je omenjati, v kakšni težki gospodarski krizi se nahajajo danes

naša podjetja za izdelovanje šolskih potrebščin in trgovine s tem blagom. Konsum je omejen do skrajnosti, naročila so pičila in konkurenca inozemskih potnikov, ki oblezejo vse zavode in odjemalce, je nevzdržna. Dobave državi se plačujejo slabo in počasno. K vsemu temu pa privija davčni vijak tako, da podjetniku od celega zaslužka ne ostane skoro nič, in da je delal skoro samo za državno blagajno. Tu pa prihaja država, odnosno njeno ministrstvo ter hoče s svojim podjetjem in konkurenco zadati domači trgovini in produkciji šolskih potrebščin še zadnji udarec.

Proti takemu postopanju ministrstva prosvete moramo odločno protestirati. Ali plačujemo državi težke davke zato, da nas s svojimi konkurenčnimi podjetji ubija?

Kakor čujemo so naše gospodarske korporacije, med temi tudi naša Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani podvzele energično akcijo, da se namera prosvetnega ministrstva odnosno državne tiskarne ne udeležijo.

Slovenija in jadranska železnica.

Zvezna proga Kočevje—Brod Moravice in zgradba zapadne longitudinalne proge Jesenice—Ljubljana—Brod Moravice—Ogulin—Split, njen pomen za Slovenijo in za mednarodni promet.

O priliki otvoritve direktne železniške zveze med Zagrebom in Splitom so bili objavljeni razni intervjuvi o pomenu te proge za naše narodno gospodarstvo in državo in o njeni bodočnosti. To je bilo najraznovrstnejšega govoričenja, pa tudi mnogo več ali manj objektivno podanih pojasnil. Med drugim se je tudi trdilo, da po-

stane s to železniško zvezo Split luka Zagreba in Beograda, a preko Zagreba celo luka Ljubljane. Ta zadnja trditev je jako smela in problematična, ker ne odgovarja stvarnosti, ne jemlje v poštev one momente, ki so odločilni pri gravitaciji posameznih pokrajin v to ali ono luko. Že samo površni pogled za geografično karto kaže, da

Split kot uvozna ali izvozna luka Ljubljane, odnosno Slovenije ne more priti v poštev zbog svoje prevelike oddaljenosti. Vidi se takoj, da so naravne luke za Slovenijo samo Trst in Sušak. Trst, dokler je v rokah tuje države, sploh ne prihaja niti ne sme prihajati v poštev, preostaja torej edino Sušak. Ta naša najsevernejša luka ni samo naravni in najbližji izhod na morje za Slovenijo, temveč je po svojem položaju na skrajni meji proti Italiji poklicana, da se afirmira v mednarodni konkurenci kot luka, sposobna za življenje in procvit. Neposredna bližina Reke ne sme biti razlog, da mi svoj Sušak kot naravni izhod severozapadnega dela naše države na morje zanemarjamo. Ugovor (še svoječasn), da bi Italijani mogli kontrolirati naš pomorski promet, nima nikake upravičenosti, ker prvič ni to naša edina luka in drugič bi se morali Italijani iz istega razloga bati, da mi konkuriramo njihovemu prometu na Reki. Mi pa vidimo, da jim to niti na um ne prihaja, oni se nasprotno z vso silo trudijo, pritegniti nas in tuj izvoz v reško luko. Ker imamo na srečo razum njihove tudi svojo lastno luko, katero treba samo razširiti in preurediti, da more povsem zadostiti našim potrebam, ne bomo morda dopustili, da ta naša luka propade, kar bi pomenjalo obubožanje vsega tamošnjega prebivalstva, a Reka bi pritegnila nase ves promet tako naš kakor tranzitni.

Promet med Slovenijo in Sušakom ovira edino le pomanjkanje čim krajše in hitrejše železniške zveze. Mesto Sušak in uprava luke, ki bi od take zveze imela največje koristi, morala bi se kot neposredna interesenta z vsemi silami truditi, da se pokliče v življenje že davno projektirana zvezna proga Kočevje—Brod Moravice, ki mimogrede omenjeno nima samo eminentno važnost v ekonomskem pogledu, temveč more tudi ob eventualni obrambi našega teritorija pred sovražnim napadom igrati izredno važno ulogo. Čuditi se je, zakaj se ta proga že davno ni pričela graditi, akoravno je nujna potreba iste izven vsake diskusije. Usiljuje se sama po sebi misel, da je vzrok temu vprav nepojmljivo omalovaževanje Slovenije in vsega, kar prihaja od tam. O njenih potrebah, ki so obenem največje koristi tudi za državo kot nedeljivi celoti, ne vodijo računa niti merodajni faktorji, niti stare niti nove vlade, pa tudi ne pokrajine in mesta, ki bi od ustvarjenja teh njenih potreb imele največje koristi in skoro izgleda, da se meja Hrvatske proti Sloveniji smatra zajedno za zapadno mejo naše države. To ne gre! Vse dele naše države, a pred vsemi one, ki jih je Avstrija umetno oddelila, treba čim najbolj zvezati enega z drugim. To je treba sistematično izvesti, brez ozira na to, ali so poslanci dotične pokrajine v vladi ali v opoziciji, glavno je, da je ono, kar se stori, bistvene koristi za narod in za državo. Z enostranskimi izjavami se ne more prisiliti gospodarstva Slovenije, da na svojo lastno škodo uvaža in izvaža preko luke, ki je zanj preveč daleč. Če ne ustvari možnosti, da ob čim manjših stroških dobi izhodišče na morje na Sušaku, mora vsled razmer poiskati drug izhod, a to je Trst, ker gospodarstvo išče hitrejša in cenejša transportna sredstva za svoje blago ter si vsled tega posamezna gospodarska področja iščejo one izvozne luke, do katerih morejo priti po najkrajšem potu na suhem.

Splitaska luka je po svoji legi nespor-

no glavna izhodna točka na morje za centralne in severovzhodne dele naše države. Ali pravo zvezo s svojim naravnim zaledjem bo dobila šele tedaj, kadar se: 1. izgradi Unska železnica; 2. izgradi proga Beograd—Sarajevo—Split. Prva proga bo skrajšana pot recimo od Siska do Splita najmanj za tretjino, druga proga bo spojila po najkrajšem potu s Splitom Srbijo, Vojvodino in celo Bosno. Split je nadalje najugodnejše ležeča luka vzhodne obale Jadranskega morja za Levanto. Če vpoštevamo to okolnost, se nam obenem pokaže eminentna in popolna važnost zvezne proge Kočevje—Brod Maravice. S to progo ne bo samo dobila Slovenija po našem teritoriju najkrajšo zvezo s Sušakom, temveč bo s tem dovršena naša glavna zapadna longitudinalna proga: Jesenice—Ljubljana—Brod Moravice—Ogulin—Split. S to progo bomo dosegli, da bo šel ves osebni in brzovozni promet iz južne Nemčije, Češkoslovaške in Avstrije za Levanto preko Splita in se bo tako osigurala rentabilnost te naše najzapravnejše proge. Z zgradbo te kratke železniške zveze rešena bodo na mah vsa vprašanja prometno-politične narave, in obenem bomo dosegli, da bodo naše luke mogle uspešno konkurirati z ostalimi lukami na vzhodni obali Jadranskega morja, ker bo to najkrajša in najhitrejša zveza srednje Evrope z Levanto. Šele z zgradbo zvezne proge Kočevje—Brod Moravice bo dobila proga Ogulin—Split svoj pravi mednarodni pomen, Split pa bo postal samo na ta način važna izhodna točka za bližji in daljni Vzhod. Ta proga je torej tako potrebna, od nje bi imel naš narod in naša država toliko koristi, da bi se ne smelo niti trenutek odlašati z njeno neodložno zgradbo. (Po »Jugoslovanskem Lloyd«.)

Nedopustna špeharska konkurenca na mariborskem trgu.

Mariborski mesarji in prekajevalci ter trgovci s prekajeno slanino se zelo pritožujejo proti nedopustnemu prodajanju slanine na mariborskem trgu od strani takozvanih slaninarjev (špeharjev).

Od številnih slaninarjev, ki posejajo mariborski trg, je le pičlo število takih, ki bi bili v to upravičeni kot kmetovalci, ki po zakonu baje smejo prodajati slanino doma zaklanih prašičev lastne prireje. Pač pa prihajajo s slanino na trg večini osebe, ki sploh niso kmetovalci. Pogosto se vidi take osebe na mariborskem trgu, ki nimajo veselja do kakega stalnega poklica, ali celo dijake. Ugotovilo se je, da te osebe prihajajo redno, tako da bi morale imeti kar prašičerejo v velikem obsegu, ako bi hotele na prodaj znošeno množino slanine dobiti od lastnih prirejenih prašičev. Ti redni obiskovalci seveda te slanine nimajo od doma prirejenih ali zaklanih prašičev, marveč jo po kmetih nakupujejo ali pa dobe od prašičev, ki so jih kupili od kmetov ter jih pustili zaklati. Ne gre torej za kmetovalce temveč za pravcate prekupčevalce, ki so si naredili iz pohajanja s slanino na mariborski trg kar poseben poklic. Obrtavnice nimajo, davkov ne plačujejo, in delajo za malenkostno režijo sploh, slanino pa prodajajo po enakih cenah kakor poklicni obrtniki in trgovci ali pa kvečjemu za tako malo znižano ceno, da razlika napram cenam mesarjev in prekajevalcev skoro ni vredna omembe.

Obrtna oblast naj bi torej po svojih podrejenih organih strogo nadzorovala mariborske slaninarje, zahtevala od vsakega, da se legitimira, da verodostojno izkaže, da je kmetovalec in da prodaja slanino doma zaklanih prašičev lastne prireje. Slaninarje bi bilo treba držati v evidenci in čim se izkaže, da kdo večkrat prihaja na trg in da ni tak posestnik, ki bi dotično količino slanine res lahko doma priklal od svojih prašičev, tega naj bi se ostro prijel in kaznovalo. Edino na

ta način bi se mogle preprečiti zlorabe stare pravice mariborskih slaninarjev ter odpraviti nedopustna konkurenca, ki krajevnim mesarskim in prekajevalskim obrtnikom mnogo škoduje, ne da bi imeli od tega korist konzument.

Upamo, da bo tej zahtevi mariborskih interesentov ustrezno, posebno, ker se je zanje — kakor izjema — zavzela tudi naša Zbornica za trgovino obrt in industrijo v Ljubljani.

M. M. Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

Trgovina gre za kupcem in kamor kupec prihaja, tam se v izvozni trgovini ustvarjajo izvozni centri. Pri uvozni trgovini se ustvarjajo centri za prodajo na debelo, detaljne trgovine pa obiskujejo kupci sami. Detaljne trgovine morajo biti v neposredni bližini konzumenta. Ako želi detaljist tako uspešno prodajo, je potrebno, da je v neposrednem stiku s konzumentom. To je v dobi, v kateri je čas denar, jako važno. Ako mora kupec, da si nabavi nujne potrebščine, napraviti dolgo pot, odloži nabavo ali se sploh premisli kaj kupiti, da ne izgubi na času in na stroških. Vsak, čas, porabljen za potovanje v svrhu nakupa in vsaka izdana para je izguba v smislu novega gospodarstva.

Zvišanje teh potreb znači istočasno tudi večjo kulturo, ker je obseg potrebščin sigurno merilo kulture, kajti za višje potrebe se mora več in intenzivneje delati. Večje delo ima za posledico večje dohodke in tako se sorazmerno tudi lažje plačujejo državna bremena. Pri takem položaju je dana tudi možnost, da se državna bremena povišajo in država more v izdatnejši meri izpolnjevati svojo kulturno dolžnost, ne da bi davkoplačevalci občutili višjo obremenitev. Ako seljak pridela na en hektar 800 kg pšenice, a mu za državo vzamete 80 kg, bo to breme težje občutil, kakor če mu pri pridelku 1500 kg vzamete 150 kg.

Zvišanje konsuma in produkcije vzdržuje obrt in trgovino, daje pa tudi možnost osnavljanja industrije v državi, čim se pojavi potreba gotovih enakovrstnih predmetov. Velika potreba enakovrstnih predmetov je predpogoj za razvitek industrije, kajti posamezne fabrikacije morejo samo pri velikem odjemu obstajati in uspešno konkurirati z inozemstvom. Vsem je znano, da ima pri nas industrija vse pogoje za razvoj ravno glede predmetov, katerih se veliko potrebuje, kakor sukno, platno, bombaževina itd., to je glede predmetov, katerih seljak veliko rabi. Umetno zadržavati ljudstvo od novih potrebščin in ga navajati, da tudi stare potrebščine sam izdeluje, se pravi preprečevati snovanje nove industrije. Ko

opusti seljak izdelovanje onih potrebščin, katere je preje sam izdeloval, se bo tudi nošnja začela postopoma preobrazovati in takrat tudi njena zunanja oblika estetsko ne bo več tako izgledala, kakor smo navajeni, a seljak bo zadovoljen tudi z novo nošnjo, ko se je navadi v celoti. Sedaj pa je smešno videti mešanje nošenj, na primer seljakinjo z moderno jopo v opankah in s krilom iz domačega blaga. Po jopici sliči meščanski, po krilu in opankah pa seljakinji. Po gotovem času se bo tudi pri nas udomačil tuj kraj, kakor se je udomačil pri inozemskih seljaki, ki bo ravno tako estetski in udomačen, kakor je sedanja narodna nošnja.

Zakon o poljedelskih trgovinah je preprečeval in oteževal konzum, s tem je oviral napredek v širših slojih naroda, pa tudi napredek v kulturi, preprečeval je razvoj produkcije, kajti če nimam potrebe, čemu naj delam. Ako se upošteva, da so bili podeželski trgovci in trgovke meščani in meščanke, je jasno, da je bivanje na deželi onemogočalo intimne odnose med njimi in seljaki in s tem tudi vzgojni vpliv na vzgojo dece in delo v hiši in sploh širjenje kulture. Ravno tako je onemogočalo boljše zveze mesta in trga z deželo in povzdigo sel, ki bi bila za to sposobna, v trge.

Dasi je bilo zabranjeno prodajati manufakturo, špecerijsko blago, barve, steklo itd., so se mnoge stvari kljub temu tajno prodajale, a odjemalci so morali tako blago dražje deliti, kajti na dobičku iz izkupila je večkrat participiral tudi policijski uradnik.

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Mednarodni kongres trgovskih zbornic v Lwovu. Poljsko ministrstvo trgovine in industrije je sklenilo, da skliče ob priliki vzhodnega velesajma v Lwovu sestanek zastopnikov trgovskih zbornic iz vseh držav, s katerimi je poljska republika že sklenila trgovinske ugovore. Po zive so že prejele trgovske zbornice iz Češkoslovaške, Francije, Avstrije, Rumunije in Baltičkih držav. Razum tega so se naslovili pozivi tudi trgovskim zbornicam v Angliji, Švici, na Švedskem, v Jugoslaviji, Bolgariji, Grčiji, Turčiji in Italiji. Poljsko trgovinsko ministrstvo upa, da bo ta sestanek znatno pripomogel k čim tesnejšim gospodarskim odnosom med Poljsko in inozemstvom.

Nazadovanje cen angleškega premoga. Četudi še ni razčiščeno vprašanje državne podporne akcije angleški premogovni industriji, so vendarle zopet otvorili večje število premogovnikov. Obenem so začele znatno padati tudi cene premogu, kar pa se je pojavilo samo pri izvozu. V tržnih poročilih domnevajo, da bodo šle cene angleškemu premogu še nadalje navzdol, kar bo radi malega povpraševanja vplivalo tudi na domači angleški trg.

Prepoved krošnjarstva? Po poročilih iz Beograda namerava ministrstvo notranjih del prepovedati krošnjarstvo po celi državi. Za povod te namere se navaja, da se je v zadnjem času krošnjarstvo v naši državi tako razvilo, da se opravičeno sumi, da se s krošnjarstvom bavi veliko sumljivih oseb.

Češkoslovaško - romunska trgovska zbornica. V Bukarešti se po vesteh romunskega časopisja snuje češkoslovaško-romunska trgovska zbornica.

Olajšave za potovanje na češkoslovaške velesajme. Češkoslovaška vlada je odredila, da inozemski posetniki češkoslovaških velesajmov ne potrebujejo vizuma za prehod preko meje, ampak, da zadostuje sejmska legitimacija, ako jo overi češkoslovaški konzulat.

Madžarska zunanja trgovina. V zvezi z vestmi, da se je madžarsko državno gospodarstvo v teku leta izdatno izboljšalo, bo zanimivo, kako je odrezalo madžarsko zasebno gospodarstvo, predvsem madžarska zunanja trgovina. Dočim je znašal celokupni promet v prvi polovici 1924 538 milijonov zlatih kron, se je zvišal v prvi polovici letošnjega leta na 605 milijonov zlatih kron. V prvih treh mesecih letošnjega leta je znašal presojek uvoza dvakrat toliko kot lani in sicer 52 milijonov zlatih kron. V drugem trimesečju pa je znašala pasivnost samo 7 milijonov zlatih kron, napram 31 milijonom v tej dobi lanskega leta. Ti rezultati kažejo, da se je začela tudi madžarska trgovinska bilanca krepko popravljanje. — Uvažali so se bombaževinski izdelki, obdelan in neobdelan les, premog, stroji in aparati, papir in izdelki iz papirja, surovi tobak, železno blago, pripremljeno usnje, surove rudnine, izvražali pa moka, klavna in vozna živina, jajca, kornuza, pšenica, sladkor, stroji in aparati, rž in nekaj električnih strojev in aparatov.

Zaključek francosko-madžarske trgovske konvencije. 11. t. m. je bilo podpisano besedilo francosko-madžarske konvencije. Ta konvencija se nanaša tudi na francoske kolonije in na dežele, ki se nahajajo pod francoskim protektoratom.

Industrija.

Nekoliko statističnih podatkov o naši industriji. Po statističnih podatkih je bilo v prošlem letu v naši državi 8.146 industrijskih podjetij, ki se pečajo s 25 različnimi industrijskimi strokami. Pri vseh teh podjetjih je bilo 7.297 nezgod, od teh 144 smrtnih. V štrajku je bilo 5.155 delavcev, izgubilo se je zbog tega 622.944 delavnih ur, kar znaša približno za 4 milijone dinarjev škode.

Tovarne za svilo. Ministrstvo poljoprivrede in vod je odobrilo kredit v iznosu 1.600.000 Din za restavracijo tovarn za svilo v Pančevu in Novem Sadu in restavracijo skladišča svilenih kukonov v Vršu.

Spor »Alpinske« z železno industrijo v Avstriji. Alpska montanska družba doslej še ni izvedla svoje grožnje, da ukrene konkurenčne mere proti industriji, ki se peča s predelavo železa, z odtegnitvijo bonifikacij in s tem da začne z razpečevanjem izdelkov, ki jih doslej ni izdelovala. Bonifikacije so za enkrat še vezane. Kar se tiče konkurenciranja, gre predvsem za jeklene vliete izdelke in vijake, ki jih je doslej izdelovala samo za lastno potrebo. Možnost zopetnega zblizanja je še odprta, vendar pa poskusa sporazuma ni pričakovati pred sredo septembra.

Pogajanja za ustanovitev trusta v madžarski metalurški industriji. Madžarsko časopisje poroča, da se vršijo pod avspicijami vlade pogajanja med rudniki in tovarnami za stroje cele Madžarske v svrhu ustanovitve večjega trusta. Namen trusta bi bil ta, da se dobave repartirajo med posamezna podjetja, kakor tudi, da se za gotove proizvode določijo cene. V dobro poučenih krogih prevladuje prepričanje, da bo ta mera znatno pripomogla k zboljšanju industrijskega in gospodarskega položaja države. Tudi se upa, da si bo pridobil novi trust zaupanje inozemskega kapitala, ki je tako neizogibno potreben madžarski industriji.

Češkoslovaška produkcija piva je letos znatno porastla. Zlasti so dobro za poslene češkoslovaške tovarne, katere proizvajajo prvovrstno pivo. Prva plzenska pivovarna je producirala v prvem polletju t. l. 250.000 hl več, kakor v istem

času preteklega leta. Večja proizvodnja je morala slediti večjemu domačemu konsumu, kakor tudi večjemu izvozu v inozemstvo.

Obrt.

Važno za sodarje. Bolgarska tvrdka želi nakupiti večjo množino hrastovih dog. Naslov tvrdke je interesentom v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Nočno delo pekov v Češkoslovaški. — Češkoslovaško ministrstvo za socialno skrbstvo je prejelo številne spomenice pekovskih obrtnikov iz cele republike, ki zahtevajo, da je treba preurediti prepoved nočnega dela tako, da smejo začeti peki z delom ob treh zjutraj.

Denarstvo.

Izboljšanje poljskega zlatnika. — Porasčajoča tendenca poljskega zlatnika, ki se je začela prošli petek, se kaže še nadalje. Po poročilih iz Varšave je zlatnikova kriza povzročila, da je poljski ministrski predsednik prekinil svoj dopust ter se vrnil v Varšavo. Pravijo, da gre za izboljšanje na račun posojila nekega ameriškega konzorcija v znesku 6 milijonov dolarjev »Poljski banki«, s čimer se je mogla podvzeti podporna akcija za zlatnik. Kolečajoča tendenca zlatnika je povzročila poljski industriji precejšnje neprilike, ker je morala le-ta prekiniti svoja pogajanja za posojilo v inozemstvu dotle, da se situacija razčisti.

Obtok bankovcev Narodne banke. Narodna banka je imela koncem julija t. l. za 5.660.8 milijonov dinarjev bankovcev v obtoku. Obtok bankovcev se je zadnjih osem dni meseca julija t. l. zvišal za 34.3 milijonov dinarjev.

Razpis novega državnega posojila v Franciji. Ministrski predsednik Painleve je naslovil na vse Francoze proglas, v katerem jih pozivlja, da podpišejo novo državno posojilo, ki predstavlja pravo finančno bitko. Ako bo ta bitka uspešno izvojevana, se bo gospodarski položaj Francije ustalil. Ako pa bomo izgubili bitko, nadaljuje proglas, bodo nastopili za francoski frank težki časi. Francija je doživela Marno, zaključuje Painleve, in zato hoče zmagati; v sedanjem težkem položaju, bo lahko triumfirala spričo svoje neuklonljive volje.

Porazdelitev dobička razredne loterije. Ministrstvo poljoprivrede in vod je izdalo naredbo glede porazdelitve čistega dobička razredne loterije IX. kola srečk, ki znaša nad 900.000 Din. Čisti dobiček tega kola se porazdeli v smislu zakona o razredni loteriji med poljoprivredne šole in druge ustanove, a manjši del se porazdeli med ubožnejše obrtnike in njihove organizacije.

Povišanje diskontne mere v Poljski. Poljska banka je z ozirom na poljski denarni trg zvišala diskontno mero za dva odstotka. Sklenila je nadaljnjo omejitev kreditov, posebno poljedelskih.

Carina.

Plačevanje carine v zlatu. — Minister za finance je z razpisom z dne 16. julija 1925 odredil, da se more carina plačevati samo v zvenečem zlatu, v bankovcih Narodne banke in z državnimi novčanicami po 1 Din, 50 in 25 par. Carina se torej ne more plačevati s tujimi, inozemskimi bankovci, sprejemajo pa se za plačilo tuji zlatniki in sicer 20 francoskih frankov, 20 švicarskih frankov, 20 italijanskih lir v zlatu za 20 zlatih dinarjev. Ostali zlatniki se računajo po sledečem kurzu: 1 dolar = Din 5.18, 1 angl. funt = Din 25.22, 100 zl. mark = Din 123.45, 100 zlatih kron = Din 105.01, 100 zlatih rubljev = Din 266.67, 100 zlatih forintov = Din 208.31, 100 zlatih norveških kron = Din 138.89, 100 zlatih švedskih kron = Din 138.89, 100 danskih kron = Din 138.89, 1 zlata turška lira = 22.60 Din v zlatu.

Promet.

Izmenjava tračnic na progi Zagreb—Beograd. Ministrstvo zaobračaja je začelo izmenjavo tračnic v prvem rajonu proge Beograd—Zagreb. Po projektu bi se morala ta izmenjava končati v teku 18 mesecev. Po izmenjavi bodo brzovlaki vozili na progi od Beograda do Zagreba za dve uri manj.

Zračni promet Praga—Trst in Praga—Beograd—Solun. Naši javnosti bo še v spominu pogajanje letalske družbe Junkers, ki je nameravala vpeljati zračno zvezo Dunaj—Trst ter pri tem skušala

doseči, da bi tvorila Ljubljana na tej liniji vmesno postajo. Naši, posebno gospodarski krogi, so za to pokazali precejšnje zanimanje. Vendar pa je akcija padla v vodo, ker naša vlada ni dovolila poleta preko jugoslovanskega ozemlja. Kar se ni posrečilo družbi Junkers, to so sedaj dosegli Čehi. Ti so si ustanovili zrakoplovno družbo, ki je predložila svoje statute ital. min. svetu, v kateri so tudi angleški interesenti. Ta družba si je izposlovala od naše vlade in Italije dovoljenje za zrakoplovno zvezo iz Prage na Trst in iz Prage preko Beograda na Solun. Čim bodo priprave za novo linijo končane, se imamo torej nadejati, da bo Slovenija prišla v zračno letalsko prometno črto in skrbeti bi bilo treba za ta slučaj, da dobimo prehodno postajo tudi pri nas.

Izvoz in uvoz.

Izvoz češkoslovaških klobukov narašča. Savez klobučarskih štul (štumpov) iz klobučevine je napram prošloletnemu porastel za 50% in ga cenijo za prvih 7 mesecev na 24 milijonov čK. Blago gre največ v Avstrijo in na Angleško. Moških in deških klobukov se je izvozilo okroglo 3 milijone komadov za 55 milijonov čK. Glavni odjemalec je Anglija in Turčija. Povišek eksperta znaša v tem predmetu tudi 50% napram prošlemu letu. Ženskih in deklških klobukov se je izvozilo za 5 1/2 milj. čK. Povišek napram lanskemu letu za 20%. Največ je kupila Nemčija.

Uvoz pšenice v Italijo iz Amerike. — Sedaj so se objavili podatki o uvozu pšenice v Italijo iz Amerike. Tekom prvih štirih mesecih t. l. je uvozila Italija iz Zedinjenih držav Amerike blaga v vrednosti 2 milijardi 740 milijonov lir, a izvozila je v Zedinjene države blaga za 600 milijonov lir ter je potemtakem imela v tem delu svoje zunanje trgovinske bilance deficit v iznosu 2 milijard in 140 milijonov lir. Ta deficit je povzročil znatni uvoz pšenice in surovega bombaža. Italija je uvozila pšenice za 730.000 ton, to je za 1 milijardo in 300 milijonov lir, a bombaža v količini nad 700.000 kvintalov za 950 milijonov lir. Z ozirom na to ni čuda, da je tečaj lire v zadnjem času slabšeji in tako kolebajoč.

Priprave za izvoz hmelja. Za izvoz hmelja se uporabljajo četveroosni vagoni serije Ca, katerih jako primanjkuje. Da se bo mogel izvoz kljub temu brezhibno izvršiti, je generalna direkcija državnih železnic odredila, da se vsi vagoni te serije, bodisi izpraznijo, bodisi popravijo in dostavijo postajam, ki jih potrebujejo. — V ostalem smo v juniju 1925 izvozili 194 ton (v maju 1925 112 ton) hmelja v vrednosti 14.9 (v maju 9) milijonov dinarjev. Hmelj smo v juniju 1925 izvažali v Češkoslovaško (za 10.2 milijona dinarjev) ter v Nemčijo (za 1.7 milijona dinarjev).

Ukinitev uvozne prepovedi v Nemčiji. Nemško ministrstvo trgovine je ukinilo uvozno prepoved za sledeče predmete: kemične in farmacevtske proizvode, barve, volno, bombaž, vegetalne tkanine, metle, porcelane, stekleno blago, navadne in plemenite rude, orožje in igrače. Vendar ostane uvozna prepoved v polno v veljavi, v kolikor gre za uvoz predmetov iz Poljske.

Ukinitev uvoznih prepovedi v Bolgarski. Po poročilih iz Sofije namerava bolgarska vlada v kratkem ukiniti vse uvozne prepovedi. To baje iz razloga, ker se je gospodarski položaj Bolgarske znatno izboljšal in bo letina izpadla dobro, kakor že dolgo vrsto let ne.

Razno.

† Alojzij Korsika. V petek je umrl v Ljubljani gosp. Alojzij Korsika, umetni in trgovski vrtnar, starosta slovenskih trgovskih vrtnarjev. Blag mu bodi spomin!

Razgrnitev volilnih imenikov in vložitve reklamacij za volitve prisednikov in namestnikov za obrtno in prizivno sodišče v Ljubljani. Volilni imeniki za volitve prisednikov in namestnikov za obrtno in prizivno sodišče v Ljubljani bodo razgrnjeni vsakomur v vpogled v posvetovalnici mestnega magistrata ljubljanskega — soba štev. 22 — v času od dne 17. avgusta do vštetelega 24. avgusta 1925, vsakokrat od 9. ure zjutraj do 13. ure popoldne. V tem roku morejo vložiti volilni upravičenci pri mestnem magistratu ljubljanskem s potrebnimi listinami in izkazili podprte reklamacije proti volilnim imenikom svojega volilnega razreda.

Italijanska letina vina. Iz izčrpnega poročila poslanca Mareschalci je posneti, da bo letošnja produkcija vina v Italiji manjša nego je bila lansko leto ter se jo more ceniti samo na 42.700.000 hl, medtem, ko je znašala lansko leto po statističnih podatkih 44.713.000 hl. Samo provincije Emilija in deloma tudi Piemont in Sicilija bodo imele letos boljše trgategve nego je bila lansko leto.

Tudi češkoslovaški ministri stanejo. — Kakor poročajo »Nar. Listy«, je bilo opremljeno pred kratkim reprezentativno stanovanje nekega češkoslovaškega ministra. Budžetne postavke za to opremo znašajo doslej nič manj kakor 3 milijone 120.000 čK.

Gibanje plač delavcev v nemški industriji. V večjem delu industrijskih krogov, dasi trpijo vse pod posledicami težke stagnacije, se ugotavlja izza zadnjih tednov živo gibanje s strani delavcev za povišanje plač. Gibanje je povzročilo v nekaterih podjetjih izbruh stavk. Zlasti je to gibanje bilo vzrok že nekaj tednov trajajoče stavke v kemični industriji. Delavci navajajo kot vzrok za svoje zahteve zvišanje cen življenjskih potrebščin. Delodajalci izjavljajo, da niso nikakor v stanu dovoliti zvišanje plačila, kajti podražitev produkcije bi imela za posledico nemogočnost konkuriranja z drugimi državami. Kompetentni faktorji katerim stoji ob strani s svojo izdatno pomočjo vlada, se trudijo, da bi sklenili med delodajalci in delojemalci kompromis.

Gospodarska konvencija med Rusijo in Nemčijo. »Revaler Bote« izjavlja, da se je po absolutno zanesljivih vesteh sklenila in podpisala med Rusijo in Nemčijo konvencija, ki urejuje definitivno gospodarsko-trgovske odnose med tema dvema državama. Materijal se bo predložil čimprej pristojnim vladam.

Nemški nacionalisti za Veliko Nemčijo. Nacionalistična organizacija v Frankfurtu je priredila veliko zborovanje, na katerem je bilo med drugim sklenjeno, da se vloži protest proti postopanju z nemškimi manjšinami na Južnem Tirolskem. Resolucija pravi, da vztrajajo zborovalci na pravici samoodločbe vseh narodov in vsled tega tudi na pravici Avstrijcev, da se skupno z njimi združijo v Veliko Nemčijo.

Gospodarski položaj v Rusiji. O svojem junijskem potovanju je izjavil sovjetski poslanik Krasin novinarjem sledeče: Radi bogate žetve bo Rusija izvozila letos par milijonov ton žita. Poleg tega bo Rusija lahko zvišala uvoz tujih izdelkov, ker je povpraševanje po istih med ruski kmeti zelo veliko. Krasin je pripomnil, da je ukrenil vse potrebno, da se naročijo potrebni industrijski izdelki za ruske poljedelce pri francoskih tvrdkah. Glede maroškega vprašanja je rekel Krasin, da Zveza SSR nima nikakega interesa, da se vmešava v maroške zadeve. O varnostnem paktu in o vstopu Nemčije v Društvo narodov je izjavil, da njegova vlada noče in tudi ne more izvajati nikakega pritiska na nemško odločitev. Pripomnil je, da nameravajo zapadne velesile z varnostnim paktom popolnoma izolirati sovjete in ustvariti blok evropskih držav proti SSR. Ljudstvo in vlada sovjetskih republik nikakor ne moreta odobravati teh zaveznških načrtov, ki ogrožajo svetovni mir. Krasin je naglašal, da v Rusiji nihče ne misli na vojno. Rusko ljudstvo vseh plasti hoče živeti v prijateljskih odnosih z vsemi narodi.

Ljubljanska borza.

13. avgusta 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 75; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 25; Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 25; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 230, bl. 265; Merkantilna banka, Kočevje den. 101, bl. 101, zaklj. 101; Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 842; Slavenska banka d. d., Zagreb den. 65, bl. 67; Kreditni zovod za trgovino in industrijo, Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 95, bl. 122; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 340; Zdruzene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 110; »Stavna družba« d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180.

Blago: Deske konične, monte, 25, 30, 40 in 50 mm, 4 m dolž., fco meja, tranz. den. 500; kostanjevi brzovajni drogi, obeljeni, 2250 kosov, 6 m dolž., 250 kosov 9 m dolž., dobava pol do 20. septembra in pol do konca oktobra, fco meja, tranzito za kos den. 155; drva bukova, 1 m dolž., suha, fco nakladalna postaja, 4 vag. den. 18.40, bl. 18.40, zaklj. 18.40; pšenica domača, fco Ljubljana bl. 275; pšenica hrvatska, 76 kg, 3%, par. Ljubljana bl. 290; koruza slavonska, par. Ljubljana bl. 225; oves slavonski in bosanski, rešetani, gar. belo blago, par. Ljubljana, 2 vag. den. 210, bl. 210, zaklj. 210; otrobi pšenični, drobni, fco Postojna, tranz. den. 190, bl. 200; laneno seme

Ponosna sem
na svoje belo perilo.

Kdor hoče imeti enako snežno-belo perilo, mora uporabljati samo najboljša pralna sredstva. Tako sredstvo pa je samo »Gazela«-milo.

GAZELA MILO

Ia, Ico Ljubljana den. 335; krompir raznati, Ico štajerska postaja bl. 63; krompir beli, Ico štajerska postaja bl. 66.

Irzna poročila.

Cene za sadje v Beogradu. V Beogradu se prodajajo na trgu zadnje dni: jabolka 4—12 Din za kg, grozdje 10—16, kruške 4—12, breskve 8—12, suhe slive 18—20, dinje 5—10, orehi 10—12 Din za kg; limone 1—1.50 Din za kom., pomaranče 3—5 Din za komad.

Zagrebski živinski sejem (12. avgusta). Dogon je bil danes nekaj manjši kot prejšnji teden. Telet ni bilo mnogo. Domačih svinj je bilo nekaj partij; sremških za klavnico je bilo dovolj, živih pa ne. Po daljšem presledku se je danes pojavilo tudi bosansko govedo. Cene goveda je porasla za povprečno 50 par, telet pa celo za 1 dinar pri kilogramu, domačim svinjam za 50 par, ostale cene so ostale v bistvu nespremenjene. Prodajala so se za kg žive teže v dinarjih: Goveda: voli I. vrste 10—12, II. 7.50—9, III. 6—7, bosanski II. 6.50—8, III. 4—5.50, krave 6.50—7.50, II. 5—6, III. 3.75

—4; junice I. 6.50—7.50, II. 5.50—6.50; junci 7.50—9; teleta, živa 10—12, zaklana 13—14. Svinje domače za meso 13.50—14.50, debele 18.50—20, sremske, zaklane 20—22; prašiči do 1 leta 12—13, nad 1 leto 14—16, Konji, tovorni, težki, Ia 7000—8000, lahki 3500—4000, kmečki 2000—3000, lahki 2000—3000, težki 3000—4000 za komad, klavni 1.50—2 Din za kilogram, žrebeta do 1 leta 1500—3200, do 3 let 2000—4000, do 4 et 3400 do 5200 za komad. Krma na stot: detelja, navadna 100, lucerna 100,—120, seno I. 50—70, II. 45—50, otava 100, slama 40—70.

Dunajska blagovna borza (11. avgusta). Promet je bil danes v znamenju čim večje rezerviranosti vseh kupovalcev. Prišlo je le do malenkostnih zaključkov. Notirali so v šilingih za stot vštveši blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 40.50—41.50, madžarska s Potisja 44.50—45, nova 42—42.50; rž: domača 32.50—33, madžarska 33—33.50, peštanska 33—33.50; ječmen: domači 38—45, slovaški 44—52; turščica 31.50—32.50; oves: domači 33 do 34; severno-ameriški 36—37; seno 11—14; slama 6.50—11.50.

Veletrgovna

A. ŠARABON

v Ljubljani

priloga

špecerijsko blago

raznoverstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznoverstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

KUPUJMO IN PODPIRAJMO

izvrstno

Kofinsko cikorijo

domači izdelek.

Dobava, prodaja.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema ponudbe: do 20. avgusta t. l. glede dobave motvoza za rulete in glede dobave gradl-platna; do 24. avgusta t. l. glede dobave finega jedrnatega železa in glede dobave vzmeti popovega ventila; do 25. avgusta t. l. glede dobave odlihtov iz sive litine; do 27. avgusta t. l. glede dobave stenske ure; do 28. avgusta t. l. glede dobave vijakov za les in zakovic za pločevino in tenderje; glede dobave valjev za latne obroče iz sive litine, glede dobave jeklene litine, glede dobave raznega orodja za delavnico železne stroke ter glede dobave zavornjakov iz sive litine. — Pogoji itd na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije.

Dodajte u Suboticu!

I. Opštini Veliki Vašar i Izložba u Subotici

otvara se 22. avgusta, a zaključuje se 31. avgusta o. g.

Veliki privredni vašar!

Stalne legitimacije daju posetiocima pravo na povlasticu od 50% na železnicama Kraljevine SHS, Čehoslovačke, Rumunije, Italije i Madžarske, isto i na parbrodima Kraljevine SHS.

Legitimacije za izložbu i vašar mogu se nabaviti u državi: kod svake trgovačke i zanatlijske komore, kod svakog većeg novčanog zavoda, u inozemstvu pak: kod svakog konzulata i trgovačkog zastupstva Kraljevine SHS i banaka.

Svaki posetilac izložbe besplatno je osiguran protiv telesne ozlede.

Dodajte u Suboticu!

Kupujte samo pri

JOSIP PETELINC-U

LJUBLJANA

otročke majice, damske nogavice, kopalne hlače, kravate, naramnice, galanterijo, dišeča mila, palice, nahrbtnike, najnižja cena na veliko in malo blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Kamnoseška industrija

ALOJZIJ VODNIK

LJUBLJANA

Kolodvorska ulica 28-34.

Stalna zaloga čez 500 modernih spomenikov. Izdelava rodbinskih grobnic, Mauzolejev, altarjev in vseh cerkvenih ter stavbnih del. - marmorne plošče v vseh barvah za pohištvo, trgovine, mesnice itd. Slikalne plošče za elektriko, obloga sten itd. po zmerni ceni.

AVTO

bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstne blago in delo po solidnih cenah nudi JUGO-AVTO. d. z o. z. v Ljubljani.

Kolesa in šivalne

stroje kupujte edino le pri

Josip Petelinc-u

znanka

Gritzner, Phönix in Adler ter posamezne dele za kolesa in stroje, pnevmatike, Igle Lamerr. Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika. Pouk v vezenju je brezplačen.

Na veliko

Na malo

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24

Telefon šte. 560

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Brodarsko akcionarsko društvo

Sedež: Beograd „OCEANIA“ Ravnateljstvo: Sušak

Glavno odpravništvo v Trstu.

Redna mesečna trgovska proga
Jadransko morje, Marseille, Španija, Maroko do Kanarskih otokov

Odhod iz Splita vsakega 1. meseca

„ „ Šibenika „ 4. „

„ „ Sušaka „ 10. „

„ „ Trsta „ 18. „

pristaja eventualno v Gružu za: Marseille, Barcelono, Valencijo, Gran, Melilla, Malaga, Tangier, Casa-Blanca, Teneriffe in Las Palmas, pristane po potrebi tudi v ostalih medlukah.

Petnajstdnevna trgovska proga za

Egejsko morje

iz: Sušaka, Trsta, Splita, eventualno iz Gruža za: Patras, Kalamato, Pirej, Volo, Solun, Cavallo, Metileno, Chios, Smirno, po potrebi Ghytion, Dedeagač, Rodi, Kandijo in Kanejo.

Za pojasnila se je obrniti na ravnateljstvo na Sušaku in glavno odpravništvo v Trstu ali na društvena zastopstva na Reki, v Šibeniku, Splitu in Gružu.

Dr. Ing. Miroslav Kasal

Oblastveno poverjeni stavbeni inženjer in mestni stavbenik

Ljubljana - Mirje št. 11 - telefon št. 287

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za betonske, železobetonske in vodne zgradbe, arhitekturo ter vsakovrsne visoke stavbe.

Izvršitev.

Projektiraje.

Naročajte in razširjate TRGOVSKI LIST!

TISKARNA „MERCUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrsne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552